

Світлана ШУЛЬГА

Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника

Семантико-синтаксичні особливості українських й англійських паремій: зіставний аспект

Дослідження зіставного характеру щодо паремійного корпусу української та англійської мов продовжують бути актуальним, адже паремії цікаві не лише з погляду етнокультурної своєрідності, але також і з позицій комунікативної та когнітивної лінгвістики. У мовознавстві паремію визначають як висловлення повчального характеру, оформлене за зразком синтаксично замкнених, відтворюваних і семантично цілісних речень, поетичне за формою, утворення якого зумовлене культурними, психологічними і прагматичними чинниками у межах реальної мовної картини світу¹. До ключових ознак паремії належать її стійкість на мовних рівнях, легкість при запам'ятовуванні, а також семантична гнучкість³. Отже, паремії української та англійської мови розглядаємо як комунікативно завершені та інформативно вичерпні, семантико-синтаксично цілісні висловлення. Сам паремійний корпус сприяє збереженню цінностей лінгвокультурної спільноти.

До найпростіших маркерів, що дають змогу виокремити відхилення прислів'я від пересічного дискурсу, а саме вирізнити його стилістичне й структурне забарвлення віднесено, фонологічні, семантичні й синтаксичні засоби. З прагматичного погляду це допомагає реципієнту усвідомити важливість значення конкретної пропозиції. „Окремим ансамблем варто розглядати й стилістичні засоби, так, наприклад, паралелізм, еліпсис, алітерація, рима, метафора,

¹ Е. Кузьміна, *Паремии как лингвокультурная репрезентация языковой личности (на материале немецкого языка): дис. ... канд. филол. наук*, Тамбов 2002, с. 9.

² Ж. Мацак, *Паремія як перекладацька проблема*, http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Philologia/33540.doc.htm, [22.11.2008]

³ О. Дуденко, *Номінативна та комунікативна природа українських паремій: дис. ... канд. филол. наук*, Умань 2002.

персоніфікація, парадокс, гіпербола вважаються найпродуктивнішими у межах паремійних корпусів будь-якої світової мови⁴.

Структура та семантика паремій уможливило виокремлення семантико-синтаксичних моделей відповідно до предикативної, смислової й інтонаційної завершеності, синтаксичної членованості, орієнтації на позамовну ситуацію пареміологічної одиниці⁵. Послугуючись здобутками сучасної пареміології, проаналізовано найпоширеніші універсальні паремійні моделі-формули (усього 18 моделей)⁶:

1) пряма стверджувальна, коли А = Б, напр.: укр.: *Без праці жити – тільки небо коптити; Найменше діло – балакати; Млин меле – мука буде, язик меле – біда буде* // англ.: *Cheapest is the dearest; Cleanliness is next to godliness; A clear conscience is a soft pillow;*

2) заперечна, коли А не = В, напр.: укр.: *Старого коня не навчиш; Коза – не тварина, а п'яниця – не людина; Не усе ж то козак, що спуска має* // англ.: *Poverty is not a crime; Sin is not in the sinning, but in the being found out;*

3) коли мале А дає велике Б, напр.: укр.: *Мала правда велику брехню пере-може; Хоч річка і невеличка, а береги ломить* // англ.: *A small leak will sink a great ship; A mouse may help a lion; Smallest axe may fell the hugest oak;*

4) коли велике А дає мале Б, напр.: укр.: *Велике дерево росте поволі; Де велика рада, там рідкий борщ* // англ.: *Bigger the mouth, the less comes out of it; A heavy purse makes a light heart;*

5) коли з одного А різні Б, напр.: укр.: *З одної печі, та не однакові калачі; З одного дерева і хрест і лопата* // англ.: *All flowers are not in one garland;* для англомовних паремій спостерігаємо модель, коли два А дають одне Б, напр.: англ.: *It takes two blows to make a battle; It takes two to lie, one to lie and one to listen; It takes two to make a quarrel; It takes two to tango;*

6) коли два А не дають ні одного Б, напр.: укр.: *Дві господині в хаті не дадуть ради кошеняті; Двох сорок разом за хвіст не вдержуш* // англ.: *Don't think to hunt two hares with one hound; No man can serve two masters;*

7) коли частина А впливає на все Б, напр.: укр.: *Пошкодуєш одного гвіздка – загубиш цілу підкову; Одна біда йде, другу за руку веде; Одне гниле яблуко зінсує цілу бочку* // англ.: *Don't put all your eggs in one basket; If one sheep leaps over the ditch all the rest will follow;*

8) коли два А краще за одне Б, напр.: укр.: *Одна головня і в печі гасне, а дві і в полі горять* // англ.: *Two heads are better than one;*

⁴ М. Mac Coinnigh, *Structural Aspects of Proverbs* [in:] *Introduction to Paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*, Warsaw 2014, p. 112.

⁵ Ж. Колоїз, Н. Малюга, Н. Шарманова, *Українська пареміологія*, Кривий Ріг 2014, с. 110–111.

⁶ М. Mac Coinnigh, *Op. cit.*, p. 118–119.

9) коли одне А краще кількох Б, напр.: укр.: *Одне сьогодні краще двох завтра; І тисяча тіток однієї матері не замінять* // англ.: *When two agree in their desire, One sparke will set them both on fire; While two dogs are fighting for a bone, a third runs away with it; One father is more than a hundred schoolmasters;*

10) коли яке А, таке й Б, напр.: укр.: *Яке дерево – такий клин, який батько – такий син; Який дуб – така й бочка, яка мати – така й дочка* // англ.: *Like father, like son; Like master, like man; Like priest, like people;*

11) де є А, там є й Б, напр.: укр.: *Де постарались, там жито й пшениця, де полінувались, там кукіль й метлиця; Де плуг господар, а борона господина, там повна бочка і повна скриня* // англ.: *Faults are thick where love is thin; Home is where the heart is; Where god builds a church, the devil will build a chapel;*

12) де є А, там немає Б, напр.: укр.: *Де люди ходять, там трава не росте* // англ.: *There is no good accord where every man would be a lord;*

13) коли не роби Б, доки нема А, напр.: укр.: *Не гостри ножа, доки не зловив барана* // англ.: *Draw not your bow till your arrow is fixed; Never cackle till your egg is laid;*

14) якби (не) А, (не) було б і Б, напр.: укр.: *Аби шия, а ярмо знайдеться; Якби чоловік знав, де впаде, то сів би* // англ.: *If my aunt had been a man, she'd have been my uncle; If the sky falls, we shall catch larks; If there were no clouds, we should not enjoy the sun;*

15) коли А (Б) значне, а Б (А) незначне, напр.: укр.: *Де гроші говорять, там правда мовчить; Голова як казан, а ума – ні ложки* // англ.: *Labour is light where love pays; . Where old age is evil, youth can learn no good;*

16) коли Б (А) не відповідає А (Б), напр.: укр.: *Постава свята, а сумління злодійське* // англ.: *All that glitters is not gold;*

17) коли А зумовлює Б, напр.: укр.: *З вовками жити – по-вовчому вити; Любиш у гостях бувати, люби ж і гостей приймати* // англ.: *One funeral makes many; One good turn deserves another; One nail drives out another;*

18) коли А краще Б, напр.: укр.: *Не до ладу сказати – краще змовчати; Краще хліб з водою, ніж пироги з ганьбою* // англ.: *A clean fast is better than a dirty breakfast; A friend's frown is better than a foe's smile.*

Усі ці моделі не є вичерпними й можуть бути доповнені.

„Щодо англомовного паремійного корпусу В. Міедер запропонував шість спрощених структурних конструкцій, уникаючи традиційних маркерів зорієнтованих на синтаксичні та фонологічні засоби”⁷. До них зараховано такі:

1) неозначений артикль / іменник / дієслово ..., напр.: англ.: *A mouse may help a lion; A man can do no more than he can;*

2) неозначений артикль / прикметник / іменник / дієслово ..., напр.: англ.: *An unkind word is better left unspoken; A small leak will sink a great ship;*

⁷ W. Mieder, “Think outside the box”: Origin, Nature and Meaning of Modern Anglo-American Proverbs [in:] „Proverbium”, № 29, 2012, p. 144 147.

3) означений артикль / іменник / дієслово ..., напр.д: англ.: *The God sends nuts to those who have no teeth; The weakest goes to the wall;*

4) суб'єкт може (не може) / дієслово..., напр.: англ.: *You cannot bake without flour; One cannot put back the clock;*

5) не / дієслово..., напр.: англ.: *Don't change horses in midstream; Don't put all your eggs in one basket; Don't teach fishes to swim;*

6) ніколи / дієслово..., напр.: англ.: *Never put off till tomorrow what you can do today; Never spur a willing horse; Never bray at an ass.*

На нашу думку, такі конструкційні моделі не є вичерпними й радше підходять для аналізу фразеологізмів й ідіом, адже обмежують багату синтаксичну структуру власне паремій.

Семантико-синтаксичне функціонування паремійних одиниць української та англійської мов спостерігаємо в межах простого речення, ускладненого / неускладненого факультативною частиною. Це легко пояснюється семантичною природою паремії, що насамперед передбачає форму-кліше, легке запам'ятовування та відтворення. Здебільшого спостерігаємо своєрідну ядерну структуру простого речення, а саме перманентність предикативного центру паремії: «суб'єкт + предикат». Розглянемо приклади: укр.: *Біда зведе випадкових знайомих; В тихому болоті чорти плодяться; Печені голуби не летять до губи; Дурна голова не лусіє; Полохливий заєць куца боїться* // англ.: *Failure teaches success; There is a great force in soft command; Life is not all cakes and ale; You will never see good and bad to agree.*

Враховуючи функціональні типи речень, то усі паремії можна розділити на розповідні (стверджувальні), питальні, спонукальні, наказові й окличні. Стверджувальні паремії передають та зберігають інформацію у формі висловлення з семантикою опису істин, фактів, правил фактичної дійсності людського життя, наприклад: укр.: *Скупий складає, а щедрий споживає; За дурною головою і ногам нема спокою; Гадюку, як не грій, вона все одно вкусить; Люди будують, а свині риють* // англ.: *Discretion is the mother of other virtues; Fire and water are good servants, but bad masters; Good horse should be seldom spurred.* Питальні конструкції зазвичай мають риторичний характер, тобто не вимагають відповіді, проте змушують реципієнта задуматися над своїми вчинками чи висловленими словами, наприклад: укр.: *Хай гуляє. «Що робив?» - зима спитає;* // англ.: *When Adam delved and Eve span who was then a gentlemen?; Why pay for the cow when the milk is free?.* Спонукальні, наказові й окличні паремії насамперед позначають семантику поради чи інструкції як індивіди повинні себе поводити в конкретних ситуаціях чи в житті загалом, наприклад: укр.: *Не кивай на сусіда, коли сам спиши до обіда; Саджай деревину – будеш їсти садовину; Повчай дружину без дітей, а дітей без людей; Не рубай тої гілляки, на якій сидиши; Нивко, нивко, верни мою силку!* // англ.: *Keep the common road and you are safe; Let every man praise the bridge he goes over; Don't put all your eggs in one basket.* Окличність сприяє семантичній реалізації сильних емоцій,

таких як: гнів, здивування, розчарування, радість, любов, смуток, піднесення тощо, наприклад: укр.: *Не для Гриця паляниця!* (із семантичною метою присоромити людину); *Комусь ніяково, а йому однаково!* (із семантикою зухвалості); *Роздайся море, – жабя лізе!* (семантика хвастливості); *Ой гвалт! Сама в хаті – не дам ради кошеняті!* (безпорадність людини). У англomовному фактичному матеріалі не зафіксовано стійких окличних конструкцій, проте мовець має змогу надати подібного характеру будь-якій стверджувальній паремії за допомогою інтонації⁸.

Фактичний матеріал підтверджує, що український паремійний корпус характеризується складнішою семантичною та стилістичною формою паремії щодо англomовної паремійної одиниці. Помічено, що дві частини англійської паремії здебільшого поєднуються за допомогою експліцитного дієслова-зв'язки *to be* (*бути*), а українські – за допомогою *тире* (–), що на семантико-синтаксичному рівні виконують роль предикативів, а на семантичному репрезентують відповідні конструкційні моделі неоднакового функціонального навантаження:

1) семантико-синтаксична модель [**поняття / notion** = { **be** // – } = **тлумачення / definition**], а) що семантично ототожнює, уподібнює дві частини паремії, робить їх однаковими за інформативним і семантичним навантаженням, сприяє: 1) «гібридній» стилістичній синонімії, наприклад: укр.: *Місяць – козацьке сонце; Море – рибальське поле; Стояча вода – калюжа* // англ.: *An Englishman's house is his castle* → *house = castle; Every dog is a lion at home* → *dog = lion; Virtue is its own reward* → *Virtue = reward; Seeing is believing* → *seeing = believing* 2) фонетичній ритмічності, напр.: укр.: *Зима без снігу – літо без хліба* → *снігу – хліба; Зимне тепло – як мачушине добро* → *тепло – добро; Коса – дівоча краса* → *коса – краса* // англ.: *An honest man's word is as good as his bond* → *word – bond; A hungry man is an angry man* → *hungry – angry; A light purse is a heavy curse* → *purse – curse*; 3) стилістичній антонімії, наприклад: укр.: *Багато грому – мало дощу* → *багато – мало* // англ.: *To know everything is to know nothing* → *everything ≠ nothing*;

б) коли одна частина пояснює, тлумачить, визначає іншу, позначаючи при цьому життєві істини, природу людської поведінки чи інших явищ, наприклад: укр.: *Добре ім'я – найкраще багатство; Вірний приятель – то найбільший скорб; Здоров'я – всьому голова; Танцювати – не снопи в'язати; Книжка – маленьке віконце, а через нього весь світ видно* // англ.: *Habit is a second nature; Wisdom is the better part of valour; Good advice is beyond price; Life is not a bed of roses; Punctuality is the politeness of kings; Little knowledge is a dangerous thing; Success is a ladder that cannot be climbed with your hands in your pockets.*

Подекуди спостерігаємо функціональну бінарність, семантичну модифікацію щодо плану змісту й плану вираження паремії, коли метафоричність паремії відбиває асоціації з тією чи іншою життєвою ситуацією, наприклад: укр.:

⁸ М. Mac Coinnigh, *Op. cit.*, p. 116.

Підлеслива людина – гадюка під квітами → *підлеслива людина = гадюка* → що закликає бути обачним щодо поведінки й слів людей з якими ведеш справи чи товаришуєш; *Голка – гіркий заробіток* → *голка – заробіток* → асоціюється з нелегкою працею швачки; *Гречана каша – то матір наша, а хлібець житній – то батько рідний* → *каша – матір; хлібець – батько* → передає особливості побуту людини, маючи на увазі, що найпростіші продукти харчування завжди в пошані через доступність усім верствам населення // англ.: *A clear conscience is a soft pillow* → з одного боку *clear conscience = soft pillow* ‘чиста совість = м’яка подушка’, а з другого – *clear conscience* співвідноситься з *soft pillow*, маючи на увазі, що особа з чесними намірами завжди спокійна, особливо під час сну. *Knowledge is power* → *knowledge = power* ‘знання = сила’ → знання трактуються, як щось таке, що людина може використовувати собі на користь, досягаючи життєвого добробуту; *Repetition is the mother of learning* → *repetition = mother of learning* ‘повторення = матір навчання’ → досягаючи мети, успіху, навчаючись тощо, людина завжди повинна вдаватись до власного досвіду, до набутого, до повторення вивченого. Тракування таких паремій залежить від мотивації мовця, контексту й комунікативної мети;

2) семантико-синтаксична модель [поняття / **notion** ≠ { **be** // – } ≠ тлумачення / **definition**], що заперечує тотожність двох частин, значення одного суперечить іншому, сприяє «гібридній» семантико-стилістичній антонімії, наприклад: укр.: *Писати – не язиком чесати* → *писати ≠ не говорити*; *Служба – не дружба* → *служба ≠ не дружба*; *Господарство вести – не ланті плести* → *займатися господарською діяльністю ≠ плести взуття (ланті)* // англ.: *Plenty is no plague* → *plenty ≠ plague*; *Praise is no pudding* → *praise ≠ pudding*; *All that glitters is not gold* → *glitters ≠ gold*;

3) семантико-синтаксична модель [поняття / **notion** { **be** // – } = тлумачення / **definition** {сполучник} ≠ тлумачення / **definition**]. Щодо англійської мови така модель тлумачить будь-яке явище за допомогою закріплених у мові антонімічних пар, водночас підбираючи йому семантичний синонім й антонім у межах тієї ж паремії, наприклад: англ.: *Hope is a good breakfast, but a bad supper* → стійкі антонімічні пари *good ≠ bad* ‘хороший ≠ поганий’, *breakfast ≠ supper* ‘сніданок ≠ вечеря’ → семантичні пари: *hope = a good breakfast, hope ≠ a bad supper*; *Fortune is easily found, but hard to be kept* → стійка антонімічна пара *easily ≠ hard* ‘легко ≠ важко’ → семантичні пари: *fortune = easily found, fortune ≠ hard to be kept*. В українській мові подібна модель реалізується у межах метафорично-асоціативного навантаження на паремію, наприклад: укр.: *Кашель – хвороба не лихая, та хата не втихась*; *Обіцянка – цяцянка, а дурневі радість*; *Борц – хоч лице зморц, а очі витріщиц*; *Закон – павутина, в котрій муха путається, а джміль пролітає*;

Розробка концепцій контрастивної семантики має на меті встановлення гносеологічних й онтологічних універсальних чинників, аломорфних та ізоморфних якостей у мовних картинах світу (В. Гак, В. Кононенко, І. Ступак, В. Ужченко). З одного боку, встановлено багато подібностей між двома досліджуваними

паремійними корпусами щодо синтаксичної та логічної структури пропозиції, а також функціонального навантаження поради, застереження, узагальнення досвіду, оцінки цінностей тощо, а з іншого – існують специфічні відмінності, які насамперед пов'язані з лексемами на позначення тварин, рослин, погодних умов, предметів побуту, соціальної практики, культурної спадщини, місцевих продуктів харчування, що підкреслюють унікальність й своєрідність географічного, історичного, соціального й культурного в паремійному корпусі будь-якої мови.

Досліджуючи формально-змістову структуру українських й англійських паремій, виокремлюємо такі три основні групи: повні, часткові й специфічні паремійні еквіваленти. Повні еквіваленти, або як ще їх називають паремії-синоніми, паремії-аналогії, семантичні варіанти⁹, характеризуються структурною, лексичною й семантичною тотожністю й здебільшого уподібнені й за стилістичним навантаженням, напр.: укр.: *Нікчемна та пташка, яка власне кубельце нівечить; Не до ладу сказати - краще змовчати; Краще пізно, ніж ніколи*; англ.: *It is a foolish bird that soils its own nest; An unkind word is better left unspoken; Better late than never*. Така еквівалентність спостерігається не лише у межах української й англійської мов, але й щодо інших світових мов, що пояснюється етимологічним й культурно-соціальним походження паремії, до прикладу, її біблійний характер, однак подекуди певне лексичне порушення допускається. Наприклад: лат.: *Homo proponit, sed Deus disponit*; англ.: *Man proposes, God disposes*; іспан.: *El hombre propone, y Dios dispone*; нім.: *Der Mensch denkt, Gott lenkt*; рос.: *Человек предполагает, а Господь располагает*; болг.: *Човек предполага, Господ располага*; укр.: *Чоловік мислить, а Бог радить; Чоловік крутить, а Бог розкручує; Чоловік стріляє, а Бог кулі носить*.

Найпродуктивнішою групою вважаємо часткові паремійні еквіваленти або, інакше кажучи, семантичні еквіваленти, де прослідковуємо відповідність у значенні й лише частковий збіг у структурі, лексиці, образності й стилі, напр.: укр.: *В чужий монастир зі своїм уставом не ходять*; англ.: *In the country of one-eyed be one-eyed* → спільне семантичне значення про потребу дотримання установлених правил, традицій чи звичаїв, а не намагання встановити власні; укр.: *Вовк міняє шкуру, та не натуру*; англ.: *The wolf may lose his teeth, but never his nature* → спільне семантичне значення із вказівкою на те, що при зовнішніх змінах не завжди відбуваються внутрішні, а саме зміни характеру, темпераменту, світогляду тощо. Спостерігаємо також ізоморфний метафоричний образ вовка, який з легкістю переноситься на поведінку та якості людини. Укр.: *Вовка боятися – в ліс не ходити; Полохливий зацьць куца боїться; Як води боятися, то не купатися*; англ.: *He that fears every bush must never go a birding* → значеннева подібність полягає в тому, що коли людина має сумніви чи страх, то це часто стає причиною її поразки чи мотивує її нерішучість.

⁹ R. Petrova, *Contrastive Study of Proverbs* [in:] *Introduction to Paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*, Warsaw 2015, p. 247.

До специфічних паремій зараховуємо одиниці, котрі не представлені в тій чи тій мові, проте це не заперечує їх співвіднесеність. Така еквівалентність збігається лише за змістом вираження, й реалізується у мові не паремійними відповідниками, а радше за допомогою тлумачення їх значення. Окремої уваги серед специфічних паремій української мови у зіставленні з англійською вимагають ті, етнокультурна своєрідність яких представлена їх образною основою, а показником національно-культурної специфіки виступає безеквівалентна лексика на позначення а) найменувань специфічних власних імен, напр.: укр.: *Держися, Хома, іде зима; Як Сірка годують, так він і гавкає; Ваша Катерина нашої Орині двоюрідна Одарка*; б) найменувань тварин, характерних для фауни певного народу, напр.: укр.: *Кулик не велик, а все-таки птиця*; в) найменувань рослин, характерних для флори певного народу, напр.: укр.: *Редьці до хрону нічого рівнятися; Барвінок на вінок, а полин на віник*; г) діалектних найменувань, напр.: укр.: *Де оком не доглянеш, там калиткою доплатиш* (калитка – гроші; гаманець, у якому зберігаються гроші); *Яка ніч у пилипівку, такий день у петрівку* (пилипівка – Різдвяний піст, петрівка – піст перед Петровим днем); г) найменувань предметів побуту, напр.: *У кочерги два кінці: один по мені буде ходити, другий по тобі; Там макогін блудить, де макітра радить*; д) найменувань продуктів харчування, предметів одягу й взуття, напр.: укр.: *Добра паска як є ковбаска; Сякі-такі вареники, а все ж краще галушок; Яка пшениця, така й паляниця; Лиха тому зима, в кого кожуха нема*; е) термінологічні, технічні, історично-соціальні найменування, напр.: укр.: *Взявся за гуж – не кажи, що не дуж* (гуж – ремінь, який використовують у кінській упряжі); *Зароблена копійка краща за крадений карбованець* (карбованець – назва української грошової одиниці).

Отже, семантико-синтаксичні особливості українських й англійських паремій характеризуються подібністю на структурному рівні й вирізняються на семантичному. Найпродуктивнішими виявилися часткові паремійні еквіваленти, що пояснюється їх відносною однаковістю щодо плану змісту й плану вираження. Перспективи розвідки вбачаємо у дослідженні англомовної безеквівалентної паремійної лексики, а також у подальшому зіставленні українського й англійського паремійних корпусів.

ЛІТЕРАТУРА

- Дуденко О., *Номінативна та комунікативна природа українських паремій: дис. ... канд. філол. наук*, Умань 2002.
- Колоїз Ж., Малюга Н., Шарманова Н., *Українська пареміологія*, Кривий Ріг 2014.
- Кузьміна Е., *Паремии как лингвокультурная репрезентация языковой личности (на материале немецкого языка): дис. ... канд. філол. наук*, Тамбов 2002.
- Мацак Ж., *Паремія як перекладацька проблема* [в:] <http://www.rusnauka.com>, [22.11.2008].

- Mac Coinnigh, M., *Structural Aspects of Proverbs* [in:] *Introduction to Paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*, Warsaw 2014.
- Mieder W., "Think outside the box": *Origin, Nature, and Meaning of Modern Anglo-American Proverbs* [in:] „Proverbium”, № 29, 2012.
- Petrova R., *Contrastive Study of Proverbs* [in:] *Introduction to Paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies*, Warsaw 2015.

Стаття є спробою описати семантико-синтаксичну структуру українських та англійських паремій із застосуванням зіставного аналізу. Увагу зосереджено на реченевій структурі з урахуванням стилістичних, функційних і семантичних ознак. Паремія розглядається як складна семантична категорія, що вміщує в собі інформацію про сприйняття реальної дійсності, традиції, історію, менталітет нації. Окреслено спільні та відмінні риси щодо структури, лексики та значення. Окремі подібності та розбіжності в обох мовах репрезентовано структурними моделями.

Ключові слова: паремія, семантико-синтаксична структура, модель, лексема, особливість.

SEMANTICO-SYNTACTIC FEATURES OF UKRAINIAN AND ENGLISH PAROEMIAS: COMPARATIVE ASPECT

The article in question deals with the linguistic contrastive analysis of the semantico-syntactic structure of Ukrainian and English proverbs. The attention has been focused on the sentence structure including stylistic, functional and semantic overtones. Paroemias are considered as a complicated semantic category which may reflect the specificity of perception of the objective reality by the representatives of different ethnos in general and each fragment in particular. In a wide sense a paroemia is an archetype unit that represents ancient culture, traditions and mentality of each nation. The common and different features have been identified according to structure, lexical background and meaning. The most widespread similarities and differences have been determined in both languages with the help of structural models.

Key words: paroemia, semantico-syntactic structure, model, lexeme, proposition, feature.

zgłoszenie artykułu: 30.06.2017 r.
przyjęcie artykułu do druku: 10.01.2018 r.